

iat Panda I

than the Panda is a bicycle, czyli tylko rower jest tańszy i bardziej niezawodny niż Panda. Niska cena była możliwa dzięki oszczędnościom w produkcji i spartańskiemu charakterowi auta.

Optymalizacja

W przypadku Pandy Fiat zaoszczędził na silnikach, ponieważ skorzystał z gotowych jednostek. Początkowo do napędu służył wzmożony dwucylindrowy silnik z Fiata 126 o pojemności 652 ccm i mocy 30 KM, albo jednostka z Fiata 127 o czterech cylindrach, chłodzona cieczą, o pojemności 903 ccm, generująca 45 KM. Słabszy silnik rozpędzał Pandę do 100 km/h w ciągu 36 s, a mocniejszy potrzebował na to 19,1 s, prędkości maksymalne wynosiły odpowiednio 115 i 140 km/h. O ile w wypadku większej jednostki, montaż przeprowadzono praktycznie na zasadzie plug&play z modelu 127, to mniejszy silnik musiał zostać dostosowany do napędu przednich koł. Otrzymał też zmienioną głowicę, wyższy był stopień sprężania. Dwie pierwsze wersje silnikowe nosiły oznaczenia 30 i 45, stosownie do mocy, jakie generowały ich silniki. Najłatwiej odróżnić je po elementach na tylnych klapach oraz po wlotach powietrza w przednim pasie. W słabszej odmianie znajduje się on po prawej stronie auta, w mocniejszej po lewej. W obu wersjach przednie zawieszenie oparte było o kolumny McPhersona z dolnymi wahaczami poprzecznymi i drążki reakcyjne. Tyłne zawieszenie stanowiła sztywna oś i wzdłużne resory piórowe oraz amortyzatory teleskopowe. Zredukowaniu kosztów wytwarzania Pandy służyło też proste, kanciaste nadwozie złożone z blach o minimalnych przetłoczeniach. Auto miało płaskie szyby, za czystość tej z przodu odpowiadała pojedyncza wycieraczka, a do otwierania drzwi służył przycisk i wgnięcie w karoserii zamiast klasycznej klamki. Górne zawiasy drzwi umieszczono na zewnątrz, przykryte przez plastikowe osłony. System wentylacji opierał się na prostych kratkach w rogach podszyci. Mimo położenia tak silnego nacisku na oszczędności, Giugiaro zdecydował zaprojektować całkiem sympatyczne auto, którego wygląd nadążał za modą lat 80. Ostre krawędzie, przednie lampy połączone z kierunkowskazami oraz szerokie plastikowe zderzaki i listwy były absolutnie na czasie!

Simply clever

Wnętrze stworzono według tych samych założeń – prosto i tanio, ale z pomysłem. Dominował twardy, czarny plastik, chociaż deska rozdzielczą pokryto tkaniną, którą można było zdjąć i wyprać. Podobnie z pokryciem foteli o hamakowej konstrukcji, które montowano w Pandach przed modernizacją. Deska rozdzielczą zaprojektowano tak, aby tworzyła praktyczną półkę przebiegającą właściwie przez całą szerokość wnętrza. Jej szerokość ograniczała w zasadzie tylko osłona kolumny kierowniczej. Ciekawym detalem jest przesuwana popielniczka zamontowana na krawędzi półki. Wczesne Pandy były wyposażone w dwuramienną kierownicę, z biegiem lat i przeprowadzonymi modernizacjami kierownica zyskała jeszcze dwa ramiona. Przed oczami kierowcy umieszczono podstawowe instrumentarium – do bólu czytelny prędkościomierz, licznik przebiegu, wskaźnik poziomu paliwa i podstawowe kontrolki – od świateł, ładowania czy ciśnienia oleju. Po prawej znalazły się przełączniki i suwaki ogrzewania, które przesuwano się w pionie. W konsoli centralnej umieszczono też pojedynczy nawiew. Pozycja za kierownicą jest typowo „włoska”, czyli dla osób o krótkich nogach i długich rękach. We wnętrzu, na drzwiach znajdują się tylko wąskie paski materiału, reszta to goła blacha, taka sama historia jest w drugim rzędzie siedzeń. Warto podkreślić fantastyczną widoczność z miejsca kierowcy we wszystkich kierunkach.

1 Fiat Panda to projekt wybitnego projektanta Giugiaro, który tworzył następcę przestarzałego modelu 126. Trzymał się dwóch przykazań: prostoty i funkcjonalności.

2 Surowy charakter Pandy można albo pokochać, albo znienawidzić. Ale niewielkie wymiary, całkiem zwężone silniki (z serii FIRE) oraz doskonała widoczność we wszystkich kierunkach nawet dziś czynią z Pandy świetne auto miejskie.

3 Pandy na naszych zdjęciach to (od lewej): najmłodsze w zestawieniu auto z 2001 z silnikiem FIRE 1108 ccm; druga Panda to wersja Hobby z 1998, silnik 699, znany np. z Fiata Seicento; trzecia Panda to Selecta, która oryginalnie miała skrzynię biegów CVT; szara Panda jest z 1991, ma litrowy silnik o mocy 45 KM.